

Nowelizacja już obowiązuje – to trzeba wiedzieć

FISKUS STAWIA NA ELEKTRONIZACJĘ

• Jedna z najważniejszych zmian, którą wprowadza pakiet akcyzowy, dotyczy digitalizacji ewidencji i deklaracji podatkowych

Pierwsze z nich będą musiały być prowadzone w formie elektronicznej od początku 2022 r., a drugie będą obowiązkowo składane w takiej formie już od lipca 2021 r. (z wyjątkiem deklaracji składanych przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej). W związku z tym resort finansów opublikował już projekty rozporządzeń określających nowe wzory deklaracji dotyczących m.in. rozliczeń wyrobów gazowych (AKC-4/L, AKC-WG), a także nowy wzór deklaracji kwartalnej dotyczącej rozliczenia wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od podatku akcyzowego i zerową stawką podatku akcyzowego (AKC-KZ) czy ich nabycia wewnątrzwspólnotowego (AKC-UA, AKC-UAKZ). Z kolei same zmiany w zakresie deklaracji MF tłumaczy tak: dane zawarte w deklaracjach będą szybciej dostępne w systemach elektronicznych i hurtowniach danych. Ponadto automatyzacja procesów powinna poprawić jakość danych oraz wpłynąć na efektywność działań fiskusa, a z punktu widzenia podatnika skróci się czas na załatwienie sprawy.

Najwięcej obaw budzi jednak digitalizacja ewidencji podatkowych. Chodzi o ewidencje i dokumentację określone w art. 138a–138l oraz art. 138o ustawy z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym; t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 722; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 694; dalej: u.p.a.), czyli:

- ewidencje prowadzone przez podmioty prowadzące składy podatkowe – art. 138a u.p.a.;
- ewidencje prowadzone przez zarejestrowanych wysyłających (wysyłających towary z miejsca importu z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy) – art. 138b u.p.a.;

- ewidencje wyrobów akcyzowych nabywanych wewnątrzspółnotowo przez podmioty określone w art. 138c u.p.a.;
- dokumentacje kontroli nad produkcją alkoholu etylowego, obrotu alkoholem i jego zużyciem, którą prowadzą podmioty określone w art. 138d u.p.a.;
- ewidencje dokumentów handlowych towarzyszących przemieszczaniu wyrobów akcyzowych innych niż określone w załączniku nr 2 do u.p.a., objętych stawką akcyzy inną niż zerowa – art. 138e;
- ewidencje wyrobów akcyzowych zwolnionych od podatku ze względu na przeznaczenie – art. 138f u.p.a.;
- ewidencje suszu tytoniowego – art. 138g u.p.a.;
- ewidencje energii elektrycznej – art. 138h u.p.a.;
- ewidencje wyrobów węglowych – art. 138i u.p.a.;
- ewidencje wyrobów gazowych – art. 138j u.p.a.;
- ewidencje rodzaju, ilości i wartości wyrobów akcyzowych określonych w art. 118 ust. 1 pkt 1–3 i 6 u.p.a. (np. całkowicie niezdatnych do użytku) – art. 138k u.p.a.;
- ewidencje podatkowych znaków akcyzy – art. 138l u.p.a.;
- dokumentacje informacji o produkcji piwa, wina, napojów fermentowanych lub wyrobów pośrednich, którą prowadzą ich producenci – art. 138o u.p.a.

WAŻNE W praktyce problem z przejściem na elektroniczne ewidencje mogą mieć zarówno małe, jak i duże firmy, w których działy produkcyjne często korzystają jeszcze z ewidencji papierowych. MF tłumaczy jednak, że zmiana zaoszczędzi przedsiębiorcom czas, który poświęcają np. na przeszywanie kart, numerowanie stron w papierowych ewidencjach czy wizytę w urzędzie celnoskarbowym w celu opatrzenia przeszycia plombą.

Od początku przyszłego roku wszystkie te ewidencje i dokumentacje trzeba będzie prowadzić w formie elektronicznej. Ale należy robić to tak, by:

- był możliwy wgląd w treść dokonywanych wpisów oraz zapewniona ochrona przechowywanych danych przed zniekształceniem lub utratą;
- umożliwić dokonywanie korekty danych wyłącznie przy opatrzeniu ich adnotacją osoby dokonującej korekty oraz daty jej dokonania;
- pozwolić na drukowanie wpisów i raportów, w porządku chronologicznym;
- uniemożliwić usuwanie wpisów.

ZEZWOLENIA TYLKO DLA UCZCIWYCH PODMIOTÓW

· W ramach walki z szarą strefą tytoniową zmiany objęły przedsiębiorców naruszających warunki określone w zezwoleniu na prowadzenie działalności w zakresie podatku akcyzowego

Od 1 maja br. decyzja o cofnięciu zezwolenia zyska rygor natychmiastowej wykonalności, gdy fiskus wykryje, że:

- firmą kierują osoby wcześniej karane,
- dalsze prowadzenie działalności zagraża ważnemu interesowi publicznemu.

Trudniej jest też uzyskać wpis do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych. Nie otrzyma go podmiot kierowany przez osobę zawiadującą wcześniej (w okresie trzech lat) innym podmiotem, który uporczywie nie wywiązywał się z obowiązków podatkowych. Zmiana ma zapobiec dotychczasowej praktyce, gdyż wiele pośredniczących podmiotów tytoniowych było kierowanych przez słupy.

Uwaga! Podmioty, które złożyły zabezpieczenie akcyzowe, nie stracą statusu pośredniczących podmiotów, innych zezwoleń oraz ułatwień akcyzowych.

OPINIA

Nie da się uciec od digitalizacji w akcyzie

Anna Wibig liderka zespołu podatku akcyzowego, starszy menedżer w dziale doradztwa podatkowego w Deloitte

W najbliższym czasie zauważalna będzie stopniowa eliminacja wypełniania obowiązków akcyzowych w wersji papierowej. Pierwszym krokiem w tym kierunku było wprowadzenie obowiązku dokonywania rejestracji w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych. Wszystkie podmioty dotknięte akcyzą, bez względu na to, czy są podatnikami zobowiązanymi do jej płacenia, czy tylko np. podmiotami zużywającymi wyroby zwolnione, muszą wypełnić do końca czerwca 2021 r. specjalne zgłoszenie na Platformie Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC). Dla niektórych przedsiębiorców, którzy po raz pierwszy będą mieli styczność z tą platformą, oznacza to konieczność założenia konta osobistego oraz powiązania go z odpowiednim podmiotem.

Kolejnym krokiem jest obowiązek składania deklaracji akcyzowych wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Obowiązek ten ma wejść w życie 1 lipca 2021 r. Jeżeli dotychczas deklaracja była składana w wersji papierowej, to w pierwszej kolejności będzie konieczne złożenie upoważnienia UPL-1 dla osoby, która będzie podpisywać deklarację elektronicznie. Jeżeli natomiast UPL-1 został złożony wcześniej, na potrzeby innych podatków, to jest on ważny również dla akcyzy. Pozostaje wówczas przeszkolenie pracownika z obsługi składania deklaracji przez PUESC.

Krok trzeci zakłada obowiązek prowadzenia ewidencji oraz ksiąg akcyzowych wyłącznie w formie elektronicznej. Mimo iż wejdzie on w życie dopiero z początkiem przyszłego roku, to już dziś przedsiębiorcy powinni zastanowić się, w jaki sposób sprostać temu wymogowi. Możliwości jest wiele – począwszy od budowania sztytgo na miarę rozwiązania w oparciu o posiadane systemy ERP, aż po zakup niezależnej, zewnętrznej aplikacji, która spełni wymogi programu do prowadzenia dokumentacji akcyzowej, o których mowa w przepisach. Biorąc pod uwagę zapowiedzi Ministerstwa Finansów o dalszej ewolucji oczekiwać co do prowadzenia ewidencji i ksiąg akcyzowych oraz raportowania tych danych do organów, odpowiedź na pytanie, jakie rozwiązanie elektroniczne będzie optymalne – może nie być oczywista. Należy więc niezwłocznie podjąć analizę poszczególnych opcji.

Ostatnim znanym nam krokiem jest obowiązek stosowania nowego elektronicznego dokumentu dostawy (e-DD). Okres przejściowy pozwalający na papierowy dokument dostawy ma się skończyć z 1 lutego 2022 r.

Biorąc pod uwagę te poszczególne kroki, działania związane z wdrożeniem digitalizacji w akcyzie powinny być kompleksowo zaplanowane przez przedsiębiorców, aby np. dokonać rejestracji, od razu zaadresować kwestię e-DD na PUESC. ©

AKCYZA OD KAMPERÓW OD LIPCA. WPŁATA PÓŹNIEJ

· Jedną z najgłośniejszych zmian, jaką wprowadził pakiet akcyzowy, jest opodatkowanie przeróbek konstrukcyjnych w sprowadzanych z zagranicy autach dostawczych czy busach

O co tak naprawdę chodzi w przypadku tej zmiany? Resort finansów od pewnego czasu podkreślał, że przepisy akcyzowe są nieszczelne. Obecnie można sprowadzić samochód dostawczy lub busa z innego kraju Unii Europejskiej bez podatku akcyzowego. Na gruncie przepisów podatkowych są one traktowane jako nieopodatkowane samochody ciężarowe, mimo że przynajmniej część z tych pojazdów – zgodnie z ustawą z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 450; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 694; dalej: prawo o ruchu drogowym) – byłaby uznana za auto osobowe. Gdzie w takim razie tkwi problem? Sprowadzony z Niemiec pojazd bywa przerabiany konstrukcyjnie w naszym kraju najczęściej tak, aby powstał z niego kamper. Gdyby ten sam kamper został od razu sprowadzony z zagranicy, to należałoby zapłacić akcyzę (3,1 proc. bądź 18,6 proc. podstawy opodatkowania w zależności od tego, czy pojemność silnika przekroczy 2000 cm sześć.). Dlaczego? Otóż przepisy (art. 100 ust. 1 u.p.a.) nakazują opodatkowanie akcyzą samochodów osobowych:

- importowanych spoza Unii Europejskiej i niezarejestrowanych wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym;
- nabytych wewnątrzspółnotowo w innym kraju UE i niezarejestrowanych wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym;
- sprzedawanych po raz pierwszy na terytorium kraju i niezarejestrowanych wcześniej na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym (jeśli zostały wyprodukowane w Polsce albo wcześniej nie została od nich zapłacona akcyza).

W zakresie zezwoleń akcyzowych zmiany polegają na określeniu nowych przesłanek cofnięcia zezwolenia akcyzowego, w tym zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego oraz zezwolenia na nabywanie wewnątrzspółnotowe wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca, w przypadku gdy:

– prowadzenie działalności na podstawie zezwolenia powoduje zagrożenie ważnego interesu publicznego;

– właściwy naczelnik urzędu skarbowego pozyska informację, że osoba kierująca działalnością podmiotu posiadającego zezwolenie kierowała w ostatnich 3 latach działalnością innego podmiotu, który w tym czasie w sposób uporczywy nie regulował w terminie należności podatkowych stanowiących dochód budżetu państwa lub wobec którego prowadzone było postępowanie egzekucyjne, oraz wezwie podmiot do zmiany osoby kierującej jego działalnością na osobę, która w ostatnich 3 latach nie kierowała działalnością takiego innego podmiotu, a podmiot posiadający zezwolenie nie dokona zmiany w terminie 30 dni od dnia wezwania.

Analogiczne regulacje przewidziano w przepisach dotyczących wykreślenia podmiotu z rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych (PPT).

Powyższe regulacje mają przede wszystkim na celu przeciwdziałanie sytuacjom, w których osobami kierującymi działalnością podmiotów posiadających zezwolenie akcyzowe lub status PPT mogłyby być tzw. słupy lub osoby, które nie gwarantują wywiązywania się przez podmiot z obowiązku rozliczania się z podatków stanowiących dochód budżetu państwa. Skala zagrożeń w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w prowadzeniu działalności podmiotów posiadających zezwolenie akcyzowe lub wpis do rejestru PPT, np. narażenie Skarbu Państwa na milionowe straty z tytułu podatku akcyzowego, może zaś powodować zagrożenie ważnego interesu publicznego.

W przypadku zaistnienia powyższych przesłanek właściwy naczelnik urzędu skarbowego będzie obowiązany cofnąć podmiotowi zezwolenie akcyzowe lub wydać decyzję o wykreśleniu podmiotu z rejestru PPT.

To oznacza, że w razie przeróbki sprowadzonego z zagranicy i nieopodatkowanego auta nie ma obowiązku wpłaty daniny, bo w tym przypadku do Polski sprowadzany jest samochód inny niż osobowy. Jedynym obowiązkiem właściciela powstałego w ten sposób kampera jest powiadomienie starosty o przeróbce w ciągu 30 dni, co wynika z art. 78 ust. 2 pkt 2 prawa o ruchu drogowym. Innymi słowy przepisy zawierają lukę, która pozwala uniknąć akcyzy i stała się szczególnie istotna, gdy w Polsce zapanowała wręcz moda na kampery, a cena takiego pojazdu stała się szczególnie istotnym czynnikiem decydującym o zakupach. Problem przeróbek konstrukcyjnych nie dotyczy jednak wyłącznie turystycznych kamperów. Kolejnym przykładem są zagraniczne auta dostawcze, które przerabiano na pojazdy wykorzystywane np. w pracach budowlanych. Wszystkie takie auta „osobowe” będą teraz opodatkowane niezależnie od tego, czy zostały sprowadzone z zagranicy, czy też przerobione konstrukcyjnie na terytorium Polski.

Od kiedy opodatkowanie przeróbek

W trakcie prac legislacyjnych nad nowelizacją z 30 marca br. został dodany art. 29, którego treść wzbudziła wiele wątpliwości wśród przedsiębiorców. Początkowo mówiło się wręcz o tym, że akcyza od przeróbek konstrukcyjnych wejdzie w życie dopiero w lipcu 2022 r. Ale nic bardziej mylnego.

Przepis brzmi następująco: „Jeżeli dokonanie w pojeździe samochodowym, innym niż samochód osobowy, zarejestrowanym na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, zmian konstrukcyjnych zmieniających rodzaj tego pojazdu na samochód osobowy, o którym mowa w art. 100 ust. 1a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w tym na samochód osobowy będący samochodem kempingowym, nastąpiło przed dniem 1 lipca 2022 r., obowiązek podatkowy z tytułu dokonania tych zmian konstrukcyjnych powstaje z dniem 1 lipca 2022 r.”. Jednocześnie jednak z art. 39 ust. 5 nowelizacji wynika, że samo opodatkowanie przeróbek konstrukcyjnych (nowy art. 100 ust. 1a u.p.a.) wejdzie w życie rok wcześniej, a więc już w lipcu br. W praktyce więc ten, kto chce dokonać przeróbek, musi się spieszyć, bo już za niespełna dwa miesiące kampery czy auta dla budowlanców zapewne znacząco podrożeją. Właściciele kamperów czy aut budowlanych będą bowiem musieli do 15 lipca 2022 r. zadeklarować akcyzę od wszystkich zmian konstrukcyjnych, jakie miały miejsce w okresie od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., a do 31 lipca 2022 r. obliczyć i wpłacić podatek akcyzowy od zmian dokonanych w tym okresie. Sam podatek będzie naliczany już za okres od lipca 2021 r.

Jak wyliczyć podatek

Określenie daty rozliczenia z fiskusem to dopiero pierwszy krok. Kolejnym jest wyliczenie wysokości podatku od przeróbek konstrukcyjnych. Zgodnie z nowym art. 104 ust. 6b u.p.a. podstawą opodatkowania będzie w takim przypadku „średnia wartość rynkowa samochodu osobowego na rynku krajowym, pomniejszona o kwotę podatku od towarów i usług oraz o kwotę akcyzy”. Znowelizowany art. 104 ust. 11 u.p.a. wyjaśnia natomiast, że średnią wartością takiego pojazdu „jest wartość ustalana na podstawie notowanej na rynku krajowym w dniu powstania obowiązku podatkowego średniej ceny zarejestrowanego na terytorium kraju samochodu osobowego tej samej marki, tego samego modelu, rocznika oraz – jeżeli jest to możliwe do ustalenia – z tym samym wyposażeniem i o przybliżonym stanie technicznym, co samochód osobowy odpowiednio: (...) powstały w wyniku dokonania w pojeździe samochodowym, innym niż samochód osobowy, zarejestrowanym na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym, zmian konstrukcyjnych zmieniających rodzaj tego pojazdu na samochód osobowy”. Co to oznacza w praktyce? W lipcu przyszłego roku, ten kto dokona przeróbek konstrukcyjnych, będzie musiał złożyć

deklarację i zapłacić akcyzę od średniej ceny rynkowej podobnego kampera lub auta dla ekip budowlanych na dzień 1 lipca 2022 r. Niewykluczone więc, że obecnie obowiązujące przepisy okażą się problemem zarówno dla podatnika (który jednorazowo w lipcu 2022 r. zapłaci podatek od przeróbek dokonanych rok wcześniej, ale według ceny rynkowej pojazdu na 1 lipca 2022 r.), jak i dla samego fiskusa (bo wartość rynkowa pojazdu najczęściej maleje wraz z czasem, a więc może nie otrzymać tyle podatku, ile zakładano).

1 lipiec 2021

Wchodzi w życie opodatkowanie akcyzą m.in. kamperów.

15 lipiec 2022

Właściciele kamperów czy aut budowlanych od tego dnia będą musieli zadeklarować akcyzę od wszystkich zmian konstrukcyjnych, jakie miały miejsce od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r.

31 lipiec 2022

Do tego dnia trzeba obliczyć i wpłacić podatek akcyzowy od zmian konstrukcyjnych dokonanych od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r. Przy czym sam podatek będzie naliczany już za okres od lipca 2021 r.

Kto musi zapłacić daninę

Kolejnym pytaniem, jakie powstaje, jest to, kto będzie musiał zapłacić akcyzę od kampera powstałego wskutek przeróbek konstrukcyjnych dokonanych po 30 czerwca br., jeśli następnie taki pojazd zostanie sprzedany. I czy w takiej sytuacji akcyzę trzeba będzie zapłacić od przeróbek konstrukcyjnych czy od sprzedaży kampera? Odpowiedź kryje się we wskazanym już art. 100 ust. 1 pkt 3 u.p.a. Z przepisu tego wynika, że opodatkowana jest „pierwsza sprzedaż na terytorium kraju samochodu osobowego niezarejestrowanego na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym”, jeśli został on wyprodukowany w Polsce bądź też nabyty za granicą, ale przy jego sprowadzeniu do kraju nie zapłacono daniny. Jeśli więc opodatkowana miałaby być sprzedaż kampera, a nie przeróbki konstrukcyjne, to pojazd ten musiałby być niezarejestrowanym na terenie Polski samochodem osobowym. Jeśli więc minie termin 30 dni na zgłoszenie przeróbek konstrukcyjnych w zagranicznym aucie (których skutkiem będzie powstanie auta osobowego), to właściciel będzie już sprzedawał zarejestrowane w Polsce auto osobowe (kampera), a akcyzę powinien

płacić od wykonanych wcześniej przeróbek konstrukcyjnych. Jeśli zaś sprzedaż nastąpi przed zgłoszeniem przeróbek staroście, to opodatkowana powinna być sprzedaż, a akcyzę należałoby rozliczyć i wpłacić do urzędu skarbowego najpóźniej do 25. dnia następnego miesiąca od transakcji.

PRZYKŁAD 1

Podatnik kupuje auto dostawcze w Niemczech 12 sierpnia 2021 r. Następnie po tygodniu razem ze znajomym mechanikiem dokonuje przeróbek konstrukcyjnych tak, aby zakupiony pojazd mógł być wykorzystywany jako kamper. Znajomi 31 sierpnia składają mu atrakcyjną ofertę kupna kampera, a podatnik decyduje się ją przyjąć. Nie dokonał jednak jeszcze zgłoszenia przeróbek konstrukcyjnych w starostwie. W takim wypadku opodatkowana powinna być więc sprzedaż auta osobowego (kampera) niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju. Obowiązek podatkowy powstanie z chwilą wydania auta (art. 101 ust. 3 u.p.a.), a podstawą opodatkowania będzie kwota należna pomniejszona o VAT i akcyzę.

PRZYKŁAD 2

Podatnik kupuje auto dostawcze w Niemczech 12 sierpnia 2021 r. Następnie po tygodniu razem ze znajomym mechanikiem dokonuje przeróbek konstrukcyjnych tak, aby zakupiony pojazd mógł być wykorzystywany jako kamper. Znajomi 31 września składają mu atrakcyjną ofertę kupna kampera, a podatnik decyduje się ją przyjąć. Wcześniej jednak – 31 sierpnia – podatnik zgłosił dokonanie przeróbek konstrukcyjnych w zakupionym pojeździe. W takim wypadku podatek zapłaci on od dokonanych przeróbek konstrukcyjnych. Daninę będzie musiał wpłacić dopiero w lipcu 2022 r. od wartości rynkowej podobnego kampera określonej na 1 lipca 2022 r. (co oczywiście będzie kłopotliwe, skoro dawno już nie będzie właścicielem pojazdu).

Uwaga! Przykłady bazują na treści obecnych regulacji. Niewykluczone jednak, że zostaną one znowelizowane. **[stanowisko]**

Podsumowując, każda przeróbka konstrukcyjna, której skutkiem będzie powstanie np. kampera, zostanie opodatkowana już od lipca br., a więc pojazdy z pewnością podrożeją. Z kolei rozliczenie z fiskusem z tego tytułu nastąpi dopiero w lipcu 2022 r. według określonej wtedy ceny rynkowej pojazdu. Tak określone reguły jednak może chcieć jeszcze zmienić resort finansów, który również dostrzegł wszystkie wskazane problemy dla przedsiębiorców.

Skutki nieplanowanej poprawki

Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na pytania DGP wyjaśniło, że zaproponowane przez resort zmiany do ustawy akcyzowej miały na celu uszczelnienie rynku, a nie wprowadzenie dodatkowego podatku. Zasadniczo bowiem zmiany mają rozwiązać problem unikania i omijania opodatkowania samochodów osobowych. Sposobem ominięcia podatku jest bowiem sprowadzanie samochodu ciężarowego, rejestrowanie go w swojej kategorii, a następnie przerobienie na samochód osobowy, np. na kamper.

W praktyce jednak doszło do zmian w nowelizacji. Senat zaproponował bowiem poprawkę, która przesuwa termin powstania obowiązku podatkowego w akcyzie dla samochodów kempingowych wyprodukowanych na bazie zarejestrowanych w kraju innych niż osobowe pojazdów np. samochodów ciężarowych – z 1 lipca 2021 r. na 1 lipca 2022 r. Mimo że Ministerstwo Finansów i sejmowa komisja finansów publicznych rekomendowały Sejmowi odrzucenie senackiej poprawki, to posłowie ją przyjęli. Ministerstwo Finansów – w odpowiedzi na pytania DGP – tłumaczy, jakie ma to skutki. **[stanowisko]**

Stanowisko Ministerstwa Finansów z 12 kwietnia 2021 r. wydane dla DGP

(...) Przyjęcie poprawki przez Sejm powoduje:

Przesunięcie złożenia deklaracji oraz obliczenia i zapłaty akcyzy

Przykład: podmiot, który wyprodukował między 1 lipca 2021 r. a 30 czerwca 2022 r. 20 samochodów kempingowych na bazie zarejestrowanych w kraju samochodów ciężarowych, do 15 lipca 2022 r. musi złożyć deklarację od tych 20 samochodów, a następnie zapłacić do 31 lipca 2022 r. od nich akcyzę.

Skutek dla podatnika: konieczność zapłaty jednorazowo znacznej kwoty podatku.

Konieczność stosowania przy ustalaniu podstawy opodatkowania dla tych samochodów ich średniej wartości rynkowej z 1 lipca 2022 r., a nie z dnia ich wyprodukowania/przerobienia

Przykład: podmiot, który wyprodukował między 1 lipca 2021 r. a 30 czerwca 2022 r. samochód kempingowy na bazie zarejestrowanego w kraju samochodu ciężarowego, w składanej deklaracji musi wskazać wartość tego samochodu na 1 lipca 2022 r.

Skutek dla podatnika: Gdy samochód zmienił właściciela, podatnik może mieć trudności z oszacowaniem wartości samochodu, którego już nie posiada.

Zapłatę podatku akcyzowego w niższej lub wyższej wysokości, z uwagi na niższą bądź wyższą wartość samochodu przyjętą do ustalenia podstawy opodatkowania niż ta, która byłaby przyjęta w okresie faktycznego dokonania czynności podlegającej opodatkowaniu

Przykład: podmiot, który wyprodukował między 1 lipca 2021 r. a 30 czerwca 2022 r. samochód kempingowy na bazie zarejestrowanego w kraju samochodu ciężarowego, w składanej deklaracji wskazuje zmniejszoną wartość tego samochodu, uwzględniając jego zużycie, ewentualne awarie czy uszkodzenia bądź zwiększoną, gdy jego wartość wzrosła w efekcie np. zamontowania dodatkowego wyposażenia.

Możliwość zarejestrowania samochodów kempingowych w oparciu o dotychczasowe przepisy prawa o ruchu drogowych, tj. bez przedstawiania organom rejestracyjnym potwierdzenia zapłaty akcyzy

Przykład: podmiot, który wyprodukował między 1 lipca 2021 r. a 30 czerwca 2022 r. samochód kempingowy na bazie zarejestrowanego w kraju samochodu ciężarowego do 30 czerwca 2022 r. rejestruje go bez dokumentu

potwierdzającego zapłatę akcyzy.

Ministerstwo Finansów nie wyklucza, że w ramach kolejnych projektów legislacyjnych wróci do prac nad wspomnianymi przepisami.

WIA JUŻ NIE TAKA KORZYSTNA

· Nowelizacja zmienia regulacje dotyczące wiążących informacji akcyzowych. Niestety wzmocniono pozycję fiskusa kosztem podatników

Przypomnijmy, że dzięki WIA można uzyskać informację dotyczącą klasyfikacji CN (Nomenklatury Scalonej) wyrobów akcyzowych i samochodów osobowych lub dotyczącą rodzaju wyrobów akcyzowych.

Zmienione od 1 maja br. przepisy przewidują, że WIA mają pięcioletni okres ważności (art. 7d ust. 4 u.p.a.), z tym że będzie można taką informację – na wniosek podatnika – przedłużyć (art. 7hb u.p.a.). Ponadto WIA będą wcześniej tracić moc obowiązującą w przypadku zmiany przepisów akcyzowych odnoszących się do wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego, w wyniku której WIA staje się niezgodna z tymi przepisami. Co istotne, utrata ważności WIA nastąpi z dniem wejścia w życie przepisów, z którymi będzie ona niezgodna.

Organ podatkowy będzie też mógł zmienić WIA, jeżeli stwierdzi, że nie jest ona zgodna z przepisami prawa w wyniku:

- 1) zmian w Nomenklaturze Scalonej (CN),
- 2) przyjęcia przez Komisję Europejską środków w celu określenia klasyfikacji taryfowej towarów,
- 3) utraty zgodności z interpretacją Nomenklatury Scalonej (CN) wynikającą z:
 - a) not wyjaśniających,
 - b) orzecznictwa sądów lub wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
 - c) decyzji klasyfikacyjnych, opinii klasyfikacyjnych lub zmian not wyjaśniających do Nomenklatury Zharmonizowanego Systemu Oznaczania i Kodowania Towarów.

Bardzo ważną zmianą dla podatników jest to, że wydana WIA będzie wiążąca nie tylko dla organów podatkowych, ale również dla wnioskodawcy.

– W efekcie wprowadzonych zmian WIA będą mniej trwałe – ocenia Paweł Kaczmarek z Grant Thornton. Ekspert dodaje, że podatnicy po upływie określonego czasu będą musieli ponowić wnioski o WIA, a w niektórych przypadkach dostosować swoją działalność do zmienionej klasyfikacji danego wyrobu.

– Ponadto aby wniosek o WIA został rozpatrzony, wnioskodawca będzie musiał przedstawić wiarygodne dowody, że prowadzi lub chce prowadzić działalność w zakresie określonych wyrobów akcyzowych. Gdy już otrzyma decyzję WIA, będzie musiał jej przestrzegać, nawet jeżeli będzie ona dla niego niekorzystna – stwierdza Kaczmarek. To oznacza – dodaje – że podatnik występując o WIA, musi się liczyć z tym, że w razie niekorzystnego rozstrzygnięcia, będzie ono dla niego wiążące. Dotychczas WIA były zaś wiążące wyłącznie dla organów, więc podatnik nie musiał się do niej stosować.

– Teraz, jeżeli nie będziemy się zgadzać z WIA, to będziemy musieli się od niej odwołać – wyjaśnia Paweł Kaczmarek. Nie ma on wątpliwości, że zmiany w WIA idą w kierunku wzmocnienia pozycji organów podatkowych. Skutkują bowiem wprowadzeniem mniej korzystnych rozwiązań w zakresie wydawania WIA.

KŁOPOTLIWE OBOWIĄZKI DLA DOTYCHCZAS NIEŚWIADOMYCH

· Firmy, które zużywają wyroby objęte zwolnieniem z akcyzy lub objęte zerową stawką, będą musiały raz na kwartał składać deklaracje akcyzowe i być w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych

Nowy obowiązek wynika z art. 24e ust. 1 u.p.a. Nakazuje on składać deklaracje podatkowe dotyczące wyrobów akcyzowych:

1) objętych zwolnieniem od akcyzy, z wyjątkiem zwolnień częściowych lub zwolnień realizowanych przez zwrot akcyzy, lub zwolnień ubytków wyrobów akcyzowych, lub całkowitego zniszczenia wyrobów akcyzowych, o których mowa w art. 30 ust. 3 u.p.a., oraz

2) wymienionych w załączniku nr 2 do u.p.a., opodatkowanych zerową stawką akcyzy.

Deklaracje trzeba będzie składać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego, według ustalonego wzoru, raz na kwartał, w terminie do 25. dnia drugiego miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Przepis wchodzi w życie 1 lipca br., a więc pierwszą deklarację trzeba będzie złożyć do 25 listopada. Tyle teoria. W praktyce bowiem – jak mówią eksperci – może on

przysporzyć firmom problemów, zwłaszcza tym, które zużywają wyroby zwolnione z akcyzy.

O kogo chodzi

Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na pytania DGP wskazuje, że nowy obowiązek składania za okresy kwartalne deklaracji w zakresie wyrobów objętych zwolnieniem z akcyzy lub zerową stawką wystąpi np. wobec podatnika posiadającego w składzie podatkowym jedynie wyroby ze stawką zerową, np. wyroby dla przemysłu chemicznego (wyroby te mogą należeć zarówno do prowadzącego ten skład podatkowy, jak i do innego podmiotu) albo np. podatnika mającego do zadeklarowania wyłącznie energię elektryczną zwolnioną z akcyzy. Innymi słowy deklaracje kwartalne będą składać podmioty korzystające wyłącznie ze zwolnienia lub zerowej stawki akcyzy.

Gdzie szukać informacji

Szczegółowe informacje na temat zasad i sposobu rejestracji w CRPA dostępne są na stronach:

<https://www-2.puesc.gov.pl/uslugi/crpa-uzyskaj-wpis-do-centralnego-rejestru-podmiotow-akcyzowych>;

<https://www.podatki.gov.pl/akcyza/abc-akcyza/rejestracja/>;

https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/podatki-i-ksiegowosc/chce-rozliczac-akcyze/proc_1397-rejestracja-w-podatku-akcyzowym.

Natomiast Instrukcja w sprawie rejestracji firm w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych umieszczona jest na stronie: <https://www.podatki.gov.pl/akcyza/system-przemieszczania-oraz-nadzoru-wyrobow-akcyzowych/instrukcje/>. ©®

MF tłumaczy, że nowy obowiązek dotyczący deklaracji kwartalnych nie będzie dotyczył podatników, którzy dokonują czynności w zakresie wyrobów akcyzowych zarówno opodatkowanych pozytywną stawką akcyzy, jak i wyrobów zwolnionych bądź opodatkowanych stawką zerową. Takie podmioty – tak jak dotychczas – będą składać deklaracje miesięczne. W nich będą wykazywać zarówno wyroby opodatkowane, zwolnione i objęte zerową stawką.

Paweł Kaczmarek, doradca podatkowy z Grant Thornton, dodaje z kolei, że ze zwolnienia mogą korzystać np. podmioty zużywające alkohol skażony do produkcji wyrobów nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, np. kosmetyków, środków

dezynfekujących czy rozpuszczalników. Z tego tytułu ciąży na nich wiele obowiązków, np. wymóg zarejestrowania się, czy prowadzenia ewidencji zużycia alkoholu.

Z kolei zerową stawkę akcyzy – dodaje ekspert – stosują podmioty zużywające wyroby energetyczne do celów innych niż napędowe lub opałowe, np. do produkcji niektórych materiałów budowlanych czy dezodorantów (gdzie wykorzystywany jest gaz).

Co będzie w deklaracjach

Deklaracje trzeba będzie składać wyłącznie elektronicznie do 25. dnia drugiego miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy. Zatem – jak podaje MF – pierwsze zostaną złożone do 25 listopada br. A co trzeba będzie w nich wykazywać?

– Dane dotyczące wyrobów akcyzowych, w stosunku do których podmiot skorzystał ze zwolnienia lub zerowej stawki. Będą to m.in. informacje dotyczące kodu CN, ilości wyrobów czy kwoty akcyzy, którą podmiot musiałby zapłacić, gdyby nie skorzystał ze zwolnienia lub zerowej stawki – tłumaczy Paweł Kaczmarek z Grant Thornton.

Uwaga! Resort finansów podkreśla, że obowiązek złożenia deklaracji nie stanowi warunku zwolnienia od akcyzy. Oznacza to, że podmiot, który nie złoży deklaracji podatkowej, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie utraci z tego powodu prawa do zastosowania zwolnienia. Może jednak narazić się na odpowiedzialność karnoskarbową.

MF: wszystko wynika z przepisów

Jak mówi Szymon Parulski, doradca podatkowy i wspólnik w Parulski i Wspólnicy, problem tkwi w tym, że duża część podmiotów nie ma świadomości, że zużywa wyroby zwolnione z akcyzy. Ekspert wskazuje, że chodzi przykładowo o producentów materiałów budowlanych i szyb, a więc firmy, które zużywają oleje czy gazy, zwolnione z akcyzy. Podstawowa wątpliwość dotyczy tego, skąd firmy mają wiedzieć, że zużywają wyłącznie wyroby zwolnione z akcyzy lub do których ma zastosowanie zerowa stawka.

Ministerstwo Finansów w odpowiedzi na pytanie DGP tłumaczy, że wynika to z przepisów akcyzowych. „Przedmiot opodatkowania akcyzą określa ustawa z 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym. Z ustawy tej wynika, kiedy podmiot wykonuje czynności z użyciem wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem lub zerową stawką podatku akcyzowego i nie płaci z tego tytułu podatku akcyzowego. Ustawa oraz akty wykonawcze (np. rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego)

określają zakres zwolnień wyrobów od akcyzy i precyzują warunki stosowania tych zwolnień. Na podstawie tych przepisów podmioty mają wiedzę, że zużywają wyroby zwolnione od akcyzy” – odpowiedział resort finansów na nasze pytanie. Niestety nie wszystkich to przekonuje, ale – jak podkreślają eksperci – z identyfikacją nowych obowiązków akcyzowych można sobie poradzić. **[pytania do eksperta]**

PYTANIA DO EKSPERTA

Co pakiet akcyzowy oznacza w praktyce dla biznesu

Krzysztof Rutkowski radca prawny z KDCP, ekspert akcyzowy

Znaczna część przepisów pakietu akcyzowego weszła w życie 1 maja 2021 r., a kolejne zaczną obowiązywać od 1 lipca 2021 r. oraz 1 stycznia 2022 r. Jedna ze zmian dotyczy nowych obowiązków dla podmiotów zużywających wyroby akcyzowe zwolnione z tego podatku lub stosujące zerową stawkę. Co to w praktyce oznacza dla producentów kosmetyków z wykorzystaniem alkoholu etylowego, producentów materiałów budowlanych i szyb, zużywających oleje czy gazy zwolnione z akcyzy?

Dla tych wszystkich branż zmiany będą bardzo istotne. Obie tegoroczne nowelizacje akcyzy (opublikowane w styczniu i kwietniu br.) należy czytać łącznie. Oznaczają one w pierwszej kolejności, że najpóźniej do 30 czerwca br. podmioty zużywające wyroby akcyzowe zwolnione z akcyzy ze względu na przeznaczenie, a więc m.in. branża kosmetyczna wykorzystująca alkohol etylowy zwolniony z akcyzy (podobnie inne, jak chociażby spożywcza), musi się zarejestrować lub zaktualizować swoje dane w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych. Można to zrobić tylko elektronicznie przez platformę PUESC. Te same obowiązki będą dotyczyć m.in. podmiotów wykorzystujących środki smarne (oleje smarowe i preparaty smarowe), gaz LPG do celów opałowych oraz wiele innych kategorii wyrobów zwolnionych z akcyzy ze względu na przeznaczenie.

Co trzeba w praktyce zrobić, aby dopełnić obowiązków dotyczących CRPA?

Aby dopełnić tych obowiązków, podmiot musi mieć nie tylko założone własne konto na PUESC, ale również odpowiednio ustanowioną reprezentację. To może wymagać

czasu, więc nie warto tego odkładać na ostatnią chwilę. Ponadto od III kwartału br. wszystkie te podmioty będą musiały składać nowe deklaracje akcyzowe dotyczące wykorzystania wyrobów akcyzowych zwolnionych z akcyzy oraz wyrobów opodatkowanych zerową stawką akcyzy. Wreszcie od stycznia 2022 r. jedyną dopuszczalną formą prowadzenia ewidencji akcyzowych będzie forma elektroniczna, a zatem wszystkie podmioty, które dotychczas prowadziły ewidencję w papierze, będą musiały przejść na tę formę. Nowe obowiązki dotkną ogromnej liczby podmiotów – szacuję ją na kilkaset tysięcy w skali kraju.

Eksperci – i pan również – wskazują, że część podmiotów może w ogóle nie wiedzieć, że zużywa wyroby akcyzowe zwolnione z akcyzy. Skąd dany podmiot może wiedzieć, że faktycznie wykorzystuje wyroby akcyzowe?

To faktycznie może być problem, zwłaszcza w przypadku dużych podmiotów, jak zakłady produkcyjne, huty, kopalnie itp., gdzie różne zespoły odpowiadają za zakupy, utrzymanie ruchu, a inne za księgowość czy podatki. Najprościej jest sprawdzić, czy dany podmiot był już zarejestrowany na potrzeby akcyzy (czy przed nowelizacjami złożył tzw. zgłoszenie AKC-R). Można to sprawdzić w internecie, na platformie PUESC (formularz e-klient, podatnik podatku akcyzowego informacja). Można też sprawdzić w samej bazie CRPA – być może bowiem inny pracownik lub zespół tych czynności dopełnił. Można też po prostu zweryfikować listę nabywanych wyrobów (czy mają kody CN wyrobów akcyzowych) i potwierdzić z dostawcą, czy stosuje zwolnienie. Najczęściej również zwolnienie stosowane jest w oparciu o tzw. dokument dostawy (lub elektroniczny e-DD), więc można zweryfikować dokumentację dołączaną przez dostawcę do przekazywanych wyrobów.

Skąd organy podatkowe będą wiedziały, że dany podmiot wykorzystuje wyroby akcyzowe?

Z perspektywy Ministerstwa Finansów jest to dość proste. Wszyscy dostawcy wyrobów zwolnionych przekazują bowiem do skarbowki dane swoich odbiorców. Dodatkowo większość takich dostaw raportowana jest w systemie elektronicznym SENT. Więc ministerstwo z ustaleniem poszczególnych odbiorców nie będzie miało problemu.

Jakie dane muszą znaleźć się w ewidencjach i deklaracjach akcyzowych?

Zarówno wzór nowych deklaracji, jak i dane w ewidencjach są wprost wskazane w nowych rozporządzeniach do pakietu akcyzowego. W uproszczeniu, chodzi o dane ilościowe dotyczące zużywanych wyrobów (kiedy, ile, jakich wyrobów dany podmiot wykorzystał itp.). Warto zweryfikować, czy nasza ewidencja faktycznie spełnia

kryteria z tych przepisów, jako że zmieniały się one kilkakrotnie na przestrzeni ostatnich lat. ©©

Rozmawiał Łukasz Zalewski

Konieczna rejestracja

Składanie deklaracji akcyzowych to jednak niejedyny obowiązek, który może zaskoczyć tych, którzy z akcyzą nie mieli dotychczas do czynienia. Jak podkreśla MF, podmioty zużywające w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wyroby akcyzowe zwolnione od akcyzy lub objęte zerową stawką podatku akcyzowego muszą się zarejestrować w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych.

30 czerwiec 2021

Do tego dnia firmy, które zużywają wyroby zwolnione lub objęte zerową stawką akcyzy, muszą się zarejestrować w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych.

W zgłoszeniu rejestracyjnym (w przypadku podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą) – wskazuje dalej MF – trzeba wskazać:

- dane dotyczące podmiotu rejestrowanego,
- dane o prowadzonej działalności gospodarczej, w tym określenie rodzaju wyrobów akcyzowych będących przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej, lub określenie rodzaju wyrobów akcyzowych wykorzystywanych przy jej prowadzeniu, a także
- właściwego dla tego podmiotu naczelnika urzędu skarbowego w zakresie akcyzy.

Przypomnijmy: Centralny Rejestr Podmiotów Akcyzowych (CRPA) został uruchomiony 1 lutego 2021 r. w wyniku zmian wprowadzonych przez ustawę z 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 72). Jest on prowadzony przez dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Zgłoszenia rejestracyjnego podmioty zobowiązane muszą dokonać elektronicznie poprzez Platformę Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC), przed dniem wykonania pierwszej czynności w zakresie wyrobów akcyzowych. „Podmioty, które

składały zgłoszenie AKC-R, nie dokonują ponownie rejestracji, są natomiast zobowiązane, w terminie do 30 czerwca br., do uzupełnienia zgłoszenia rejestracyjnego. Do 30 czerwca br. przewidziano również okres przejściowy na dokonanie rejestracji przez podmioty, które dotychczas nie podlegały takiemu obowiązkowi” – wskazuje MF. Innymi słowy, firmy, które zużywają wyroby zwolnione lub objęte zerową stawką, muszą się zarejestrować w CRPA do 30 czerwca.

– Dzięki danym pozyskanym z deklaracji organy podatkowe będą miały szczegółową wiedzę o wyrobach akcyzowych objętych preferencjami akcyzowymi, zużywanych przez poszczególnych podatników. Dane te będą mogły porównywać z informacjami wynikającymi np. z ewidencji akcyzowych czy dokumentów dostawy (e-DD). W ten sposób organy podatkowe będą mogły wychwytywać ewentualne niezgodności – tłumaczy Paweł Kaczmarek.

OD MAJA WYZWANIA DLA FIRM Z RÓŻNYCH SEKTORÓW

·Branża tytoniowa

Zmiany dotyczące branży tytoniowej mają na celu przede wszystkim uszczelnienie systemu opodatkowania suszem tytoniowym, czyli podstawowym surowcem do produkcji np. papierosów nie tylko w legalnych fabrykach, ale też nielegalnych. Co zmieniły nowe przepisy? W uproszczeniu można je podsumować następująco: fiskus i inne organy państwowe zyskają pełną kontrolę nad obrotem suszem tytoniowym, co pozwoli odciąć nielegalne fabryki od surowca. Co to oznacza dla rolników produkujących susz? Po pierwsze rolnicy są uznawani za producentów suszu, którzy mają obowiązek wpisać się do rejestru, o którym mowa w art. 40ha ustawy z 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 945; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 255). Chodzi o rejestry prowadzone przez dyrektora terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). W praktyce więc od maja br. urzędnik Krajowej Administracji Skarbowej może w trakcie kontroli żądać akcyzy od każdego, kto posiada susz tytoniowy, a nie wpisał się do rejestru jego producentów. Zgodnie z nowelizowanym art. 99a ust. 5 u.p.a., jeśli urzędnik odkryje, że susz tytoniowy nieoznaczony banderolą posiada (lub nabył) inny podmiot niż prowadzący skład podatkowy, producent, grupa producentów bądź organizacja producentów i że od tego suszu nie została opłacona akcyza w należnej wysokości (oraz nie można ustalić sprzedawcy towaru), to stawka akcyzy wyniesie 504,50 zł za każdy kilogram surowca. Normalna stawka wynosi zaś 252,25 zł za kilogram.

Kolejna nowość dotyczy obowiązku sprawozdawczego, który ciąży na pośredniczących podmiotach tytoniowych oraz podmiotach reprezentujących przedsiębiorcę

zagranicznego. Do 30 czerwca każdego roku kalendarzowego będą musieli informować dyrektora KOWR o masie skupionego suszu tytoniowego łącznie oraz od poszczególnych producentów surowca tytoniowego, wyrażonej w kilogramach, w podziale na grupy odmian tytoniu oraz o średniej cenie płaconej producentom surowca tytoniowego wyrażonej w złotych za kilogram pomniejszonej o podatki i inne opłaty, w podziale na grupy odmian tytoniu. Organy państwowe liczą, że dostaną w ten sposób pełnię informacji o obrocie surowcem.

Od maja br. ze zwolnienia od akcyzy przy nabyciu lub posiadaniu suszu tytoniowego korzystają też organizacje producentów suszu tytoniowego, co ma zachęcić do koncentracji dostaw surowca. Część organizacji branżowych obawia się jednak, że w ten sposób dojdzie nie do uszczelnienia, a do niebezpiecznego rozszczęlnienia systemu przez takie organizacje.

Mandat nawet do 14 000 zł

Pakiet akcyzowy zmienił też przepisy innych ustaw. W szczególności w kodeksie karnym skarbowym znajdziemy kolejne rozwiązania wymierzone w szarą strefę akcyzową. Najwięcej obaw budzi nowelizacja art. 48 par. 2 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 408; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 694; dalej: k.k.s.). Do tej pory bowiem urzędnicy fiskusa mogli nakładać mandaty karne w wysokości maksymalnie dwukrotności minimalnego wynagrodzenia (w 2021 r. jest to 5,6 tys. zł). Teraz wysokość takiego mandatu wzrosła do pięciokrotności minimalnego wynagrodzenia (14 tys. zł). Resort finansów konsekwentnie uspokaja, że w ten sposób więcej spraw będzie mogło zostać załatwionych szybko i sprawnie bez konieczności kierowania ich do sądu i prowadzenia długotrwałego postępowania. Nowe przepisy znacznie bardziej surowo traktują też przemytników, producentów i sprzedawców wyrobów akcyzowych bez banderoli (jak i samych banderoli). Ze znowelizowanego art. 63 i dodanego art. 63a k.k.s. wynika, że za przemyt i sprzedaż takich produktów grozi nawet pięć lat pozbawienia wolności (dziś maksymalnie dwa).

W przypadku sprzedaży kara jest nowością, bo wcześniej sprzedawca mógł odpowiadać wyłącznie za uchylanie się od opodatkowania. Pięć lat więzienia grozi też paserom nielegalnych towarów akcyzowych. Nowością jest zagrożenie karne np. dla paserów wyrobów tytoniowych i spirytusowych wyprodukowanych w Polsce w szarej strefie.

Fiskus może też karać osoby, które podejmują „czynności zmierzające bezpośrednio do nabycia wyrobów akcyzowych stanowiących przedmiot czynu zabronionego”, i to nawet jeśli osoby te nie mają takiej świadomości, ale powinny były przypuszczać, że planują nabyć nielegalny towar (nowy art. 65 par. 2a i par. 2b k.k.s.). W pierwszym przypadku (świadomym) grozić będzie grzywna w wysokości do 360 stawek dziennych, a w drugim do 240 stawek dziennych. Karane na tej podstawie będą przede wszystkim osoby, które zamawiają nielegalne wyroby akcyzowe przez internet, gdy wyroby te dostarczane są w przesyłkach kurierskich.

Nowym czynem zabronionym jest też paserstwo banderoli bądź upoważnienia do ich odbioru (dodawany art. 67a k.k.s.). Grozi za to maksymalnie pięć lat więzienia, grzywna do 720 stawek dziennych bądź obie kary łącznie.

Do pięciu lat pozbawienia wolności grozi też za sprzedaż podrobionych banderoli. Karalne do pięciu lat więzienia jest też samo przygotowanie do produkcji nielegalnych wyrobów akcyzowych (nowy art. 69 par. 1a k.k.s.). Ma to pozwolić na ukaranie w sytuacji, gdy np. urzędnicy KAS odkryją nielegalną fabrykę wyrobów akcyzowych, w której nie ruszyła jeszcze produkcja.

Nowelizacja pozwoliła również na sądowe orzeczenie przepadku przedmiotów odebranych nieumyślnym paserom akcyzowym i niszczenie wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich oraz urządzeń i maszyn do ich produkcji lub pakowania. ©©

•Branża alkoholowa

Sprzedawcy wyrobów zawierających alkohol skażony o mocy powyżej 50 proc. i skażony: mieszaniną alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) i benzoesu denatonium lub mieszaniną alkoholu tert-butyłowego i benzoesu denatonium, lub alkoholem izopropylowym muszą prowadzić rejestr odbiorców takich wyrobów. W tym celu zakupy muszą być jednak zrealizowane w jednostkowych opakowaniach o pojemności większej niż 1,5 litra lub muszą jednorazowo dotyczyć ilości większej niż 10 litrów danego wyrobu.

Rejestr odbiorców powinien zawierać:

- rodzaj oraz ilość odebranych wyrobów,
- imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania lub adres siedziby podmiotu odbierającego,
- PESEL lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) podmiotu odbierającego,
- datę oraz adres miejsca dokonania sprzedaży,
- czytelny podpis podmiotu odbierającego lub osoby go reprezentującej.

Sprzedawca musi dokonać wpisu z chwilą odbioru wyrobów i przekazać kopię rejestru właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie do 5. dnia następnego miesiąca. Wpisu do rejestru nie trzeba dokonywać, jeśli sprzedaż jest potwierdzona fakturą. Dane w nim zgromadzone muszą być przechowywane przez sprzedawcę przez 5 lat dla celów kontroli fiskusa. Sprzedawca ma też obowiązek odmówić sprzedaży na rzecz osób fizycznych, które nie przedstawią mu dokumentu potwierdzającego tożsamość. Zmianą o mniejszej wadze jest ujednolicenie limitu importowanego alkoholu, który może korzystać ze zwolnienia od VAT i akcyzy.

•Branża energetyczna

Kolejne ważne zmiany dotyczą walki z szarą strefą wyrobów energetycznych. I tak oleje napędowe na stacjach paliw oraz gromadzone w stacjach zakładowych zostaną badane na obecność substancji stosowanych do znakowania lub barwienia wyrobów energetycznych. Takie badanie będą wykonywać nie tylko urzędnicy fiskusa, ale też np. inspektorzy handlowi. Cel jest jeden – skuteczniejsze zapobieganie procederowi, który trwa od lat, czyli wykorzystywaniu tańszego oleju opałowego do celów napędowych. Inspektorzy będą więc badać próbki pobranych olejów napędowych w celu ustalenia, czy nie znajdują się w nich substancje stosowane do znakowania i barwienia olejów opałowych. Zaostrzone zostały też przepisy o zwolnieniach od akcyzy dla wyrobów energetycznych wykorzystywanych do celów żeglugi czy rejsów rybackich. Od maja zależy ono od wpisania statków do odpowiednich prowadzonych rejestrów, o ile taki obowiązek wynika z tych przepisów innych niż podatkowe. W praktyce warunek ten dotyczył będzie głównie obywateli Polski.

Poprawione zostały też przepisy dotyczące zwolnienia z akcyzy dla wyrobów gazowych zużywanych do celów opałowych w pracach rolniczych, ogrodniczych, w hodowli ryb oraz w leśnictwie. Każda z tych branż ma obowiązek odrębnie składać fiskusowi informacje o zużywanych wyrobach gazowych. Co więcej, takie preferencje są uznawane za pomoc publiczną, a więc zgodnie z nowym art. 163c u.p.a. nie mogą być stosowane, jeśli dany podmiot:

- ma obowiązek zwrotu pomocy wynikający z wcześniejszej decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym;
- znajduje się w trudnej sytuacji, o której mowa odpowiednio w art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE z 2014 r. L 187, s. 1; ost.zm. Dz.Urz. UE z 2020 r. L 215, s. 3) albo art. 3 pkt 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z 16 grudnia 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE z 2014 r. L 369, s. 37; ost.zm. Dz.Urz. UE z 2020 r. L 414, s. 15).

• **Prosumenci i branża węglowa**

Od maja zniknął też formalnie obowiązek, zgodnie z którym osoby fizyczne produkujące prąd z przydomowych paneli (generatory o łącznej mocy nieprzekraczającej 1 megawata, które umożliwiają produkcję nieopodatkowaną akcyzą) musiały przysyłać deklaracje i prowadzić ewidencje akcyzowe. W praktyce obowiązek ten był przeoczony zarówno przez fiskusa, jak i samych podatników. Na prośbę branży wprowadzono też zmianę w systemie opodatkowania akcyzą wyrobów węglowych. Nabywcy takich wyrobów wprawdzie nadal będą musieli okazać sprzedawcy dowód tożsamości, z tym że w oświadczeniu o ich przeznaczeniu muszą podawać wyłącznie swój PESEL.

•Branża e-papierosów

Kolejna nowość dotyczy sprzedawców i producentów płynu do papierosów elektronicznych oraz tytoniowych wyrobów nowatorskich. Od początku maja muszą one być oznaczane podatkowym lub legalizacyjnym znakiem akcyzy. Resort finansów nie przedłużył dotychczasowych preferencji zapisanych w rozporządzeniu z 22 czerwca 2020 r. (Dz.U. poz. 1092). Już od początku stycznia br. podmioty prowadzące składy podatkowe, importerzy i producenci musieli oznaczać takie produkty banderolami podatkowymi. Teraz obowiązek dotyczy też banderol legalizacyjnych. Opłaty za banderole legalizacyjne są relatywnie wysokie i wynoszą 5 zł za sztukę płynu do e-papierosów i 2 zł za sztukę wyrobu nowatorskiego. Informacje na temat procedury ich otrzymania można znaleźć na stronie internetowej: www.banderolaakcyzowa.pl. Wskazówek na temat kwot do wpłaty, dokumentów itp. obowiązków udzielają też pracownicy właściwych urzędów skarbowych – przypomniało Ministerstwo Finansów w niedawnym komunikacie.

Jak zauważa Jacek Arciszewski, doradca podatkowy, biorąc pod uwagę wysokie koszty pozyskania banderol legalizacyjnych, stały się one ważnym elementem zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwach zajmujących się handlem wyrobami nowatorskimi i płynem do e-papierosów. – Niedopatrzienia w tym zakresie mogą zabołec nie tylko koniecznością poniesienia kosztów pozyskania banderoli legalizacyjnych (5 zł), ale też kosztów dodatkowych np. związanych z kooperacją z organami KAS. Niedopatrzienia w tym zakresie mogą skutkować poniesieniem odpowiedzialności karnoskarbowej za oferowanie wyrobów akcyzowych na sprzedaż bez oznaczenia ich prawidłowo banderolami – podsumowuje ekspert.

Niezależnie od tego, już od maja spis wyrobów akcyzowych, które muszą być oznaczane banderolami legalizacyjnymi, musi trafiać do naczelnika urzędu celno-skarbowego, a nie jak wcześniej urzędu skarbowego. ©

Autor

Łukasz Zalewski

lukasz.zalewski@infor.pl

Autor

Mariusz Szulc

mariusz.szulc@infor.pl